

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Virgo Lavretana Commentariis Illvstrata Sive Compendiosa Explicatio Litaniarvm Lavretanarvm

Dript, Laurentius a

Nevhsii, 1673

Caput Decimum Tertium. Encomium Marianum Decimum quintum et
Decimum sextum. Virgo Veneranda & Prædicanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43641

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

*Encomium Marianum Decimum
quintum et Decimum sextum.*

VIRGO VENERANDA &
PRÆDICANDA.

VTi *lib. 2. de Iure & Iustit.* docet Leon.
Lessius & alij D D. honor venera-
tio, est testificatio excellentiæ & dignitatis
alterius. Vnde secundum diversitatem ex-
cellentiarum & dignitatum honoris & ve-
nerationis est diversitas. Alius siquidem
est honor veneratio & cultus; Nobili, Co-
miti, Duci, alius Regi, Imperatori, alius de-
nique summo Pontifici debitus. Et prout
unus in dignitate & excellentia alium ex-
cedit, ita illi major honor & veneratio ex-
hibenda est. Quanta ergo putamus vene-
ratione digna erit & prædicatione quæ ex-
cellentia & dignitate cunctas supergredi-
tur creaturas? illa quæ in honore & digni-
tate in quantum est Mater Dei, & per hoc
Regina cælorum, *nec similem primam visa*
est

est, nec habere sequentem? Distinguunt autem Theologi cum Doct. Angel. triplicem venerationem & cultum, qui alicui exhiberi potest nimirum latriæ, Hyperdulæ & denique Dulæ. Primus est servi ad Dominum soli Deo debitus: secundus inferioris ad superiorem, qui superior si alios longe transcendit dignitate & excellentia cultu superdulæ alias dulæ quo modo sancti colendus erit: Cultus autem hyperdulæ soli Bmæ Virgini exhibetur.

§. I.

Magnus Rex Assuerus, qui regnabat ab India usq; Æthiopiam super centum viginti septem provincias revocato, sibi in memoriam per lectionem Annalium beneficio illo sibi à *Mardocheo* præstito, quod indicasset proditores volentes eum interficere: tantum beneficium recompensare & salvatori suo, se gratum exhibere volens petijt ab *Aman*: *Quid debet fieri viro quem Rex voluerit honorare.* At ille se illum esse existimans: *Homo inquit quem rex vult honorare debet indui vestibus Regis, & imponi super equum, qui de sella Regis est, & accipere Regium diadema super caput suum.* Et pri-

Q5

mus

*mus de principibus Regis teneat equum ejus, & per plateas civitatis incedens clamet & dicat: sic honorabitur quemcumque Rex voluerit honorare. Omniaque hæc in Mardocheo completa sunt. Quod si tantum promeruit honorem Mardocheus pro fidelitate quam Regi Assuero exhibuerat, quis queat concipere aut valebit exprimere, quantis sit digna venerationibus sacratissima Virgo MARIA, quam omnium Rex sæculorum immortalis, invisibilis, Deus Dei unigenitus filius, sibi elegit atq; assumpsit in matrem, quæ & sibi ab exordio nativitatis suæ ex ea, usque ad passionem & mortem in cruce, cum inæstimabili charitate & summa fidelitate jugiter assistit. Ipsa itaque digna fuit indui vestibus Regijs, idest excellentissimis gratiæ ac virtutum ornatibus sicut de ea in Psal. dicitur Deo *Assistit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate* Ps. 44. Digna etiam fuit accipere Regium diadema in capite suo: juxta illud Apoc. 12. in capite ejus corona stellarum duodecim. *Dignum plane coronari stellis caput, quod & ipsis longe clarius micans ornet eas potius quam ornetur ab eis. Quidni coronent sidera**

*dera quam sol vestit? Quis illas aestimet gem-
 mas? quis stellas nominet quibus regium MA-
 RIÆ diadema compactum est? Ita Bern.* Insu-
 per poni debet sacratissima Virgo, super
 equum qui de sella Regis est per quem e-
 quum convenienter intelligitur chorus
 seu ordo prædicatorum, ac prælatorum,
 quorum est nomen Dei undique circum-
 ferre ac alijs nunciare. Idcirco debet uni-
 versitas horum virginem Christiferam spi-
 ritualiter ad subditos deportare excellen-
 tiam, ac sanctitatem Virginis benedictæ il-
 lis insinuando. Primus quoque de Princi-
 pibus Regis, hoc est Pontifex Romanus,
 qui est summus Christi Vicarius, omnium-
 que Prælatorum ac principum hujus sæcu-
 li pater Prælatus ac Hierarcha debet hunc
 equum tenere, id est Prædicatores ac Præla-
 tos dirigere, & per eorum ora, clamare, ac
 dicere: hoc honore condigna est virgo
 præelecta genitrix vitæ, quam Rex cælo-
 rum Christus filius ejus vult honorare & ab
 omnibus honorari. Et convenientissime:
 quæ enim majori honore & veneratione
 digna est quam illa, quæ Deo proxima su-
 pra se nihil habet quam ipsum Deum, in-
 tra se

fra se autem omnia quæ Deus non sunt: Et hoc maxime constabit, si causas ob quas aliquis venerationem meretur expendamus in Beatissima nostra Matre.

§. 2.

PRimo igitur B. Virgo MARIA honoranda est nobis ratione suæ dignitatis, quæ est maternitatis Dei, per quam comparabilis est Patri æterno, id est parens ejusdem filij, cujus & ille est pater: per hanc dignitatem excellentior est omni pura creatura, & cunctis creatis prælata, utpote Domina Angelorum, Regina cælorum, Imperatrix Augustissima, Mater & advocata omnium hominum. Itaquæ quanto est dignior tanto honorabilior, nec possumus eam sufficienter laudare ac venerari. Unde sicut post Deum ipsa existit dignissima, sic post Deum debemus eam potissime honorare, diligere laudare, hinc apud Religiosos piosque sæculares consuetudo habetur laudabilis, ut quoties sacratissimum ejus nomen MARIA nominari audiunt aut nominant, caput detegant, inclinent aut aliud venerationis & reverentiæ signum exhibeant.

Secun-

Secundo honoranda est nobis ratione suæ excellentissimæ sanctitatis, quæ talis ac tanta juxta superius dicta ut nulli^o puræ creaturæ sanctitas ei valeat comparari. Si ergo quilibet sanctus, quilibet angelicus spiritus honorandus est nobis ob suam sanctitatem, quam incomparabiliter magis venerari debemus Virginem sanctissimam summa sub Deo puritate ac sanctitate splendentem ?

Tertio honoranda est nobis ratione suæ principativæ potestatis, & proprietatis videlicet, quoniam spiritalis Mater est omnium nostrum, quia per eam reformati reparatiq; sumus, sicut per *Evam* perditum sumus atq; damnati. Ipsa etenim peperit nobis Salvatorem, ac Redemptorem. cujus sanctissimum corpus ex ejus purissimis est sumptum sanguinibus.

Denique honoranda est nobis ratione suæ liberalissimæ beneficentiæ. Ipsa equidem est benefactrix nostra largissima, indeficiens atque pijsima fidelissima & amorosissima, à quo tot bona suscepimus, à tantis periculis præservati ereptiq; sumus, quæ jugiter orat pro nobis & varia gratiarum

rum

rum charismata impetrat. Nam & Deus gloriae naturaliter infiniteq; bonus, regnū misericordiae ei commisit, & ipsa omni pietate & misericordia inæstimabiliter est impleta, & superimpleta. Ut saluberrime in hymno suo moneat horteturque S. *Casimirus*.

Hæc amanda & laudanda

Cunctis specialiter

Venerari prædicari

Eam decet jugiter.

Et profecto Bñam hanc Virginem ab omnibus venerandam esse suomet exemplo Dominus ac Salvator noster, & nascens, & vivens, & patiens, & moriens demonstravit. Et quidem vix natus mox ostendit honorem & amorem, quem erga Bñam Virginem Matrem suam habuit ostendebat: in tantum quidem ut etiam honores alios aliunde sibi oblatos in absentia suæ matris suscipere renuerit: eo quod non redundarent simul in matrem suam. Comparemus Christum nascentem & concionantem. De Christo nascente referunt Evangelistæ, quod cum populi & turbæ mirabilia ejus quæ patrabant viderent,

&

& efficaciam sermonis ejus audirent, præ
 stupore & admiratione hærentes, eum ju-
 dicaverunt esse filium Dei, ac proinde re-
 quirentes eum conati sunt facere Regem,
at ille fugit in montem solus. At contrarium
 in Christo nascente, nam natus in præse-
 pio reclinat^o in summa paupertate & inopia:
 in frigore & nuditate ab omni creatura se
 adorari & voluit & permisit non solum
 ab infimæ conditionis hominibus sed & ab
 ipsis mundi Regibus & Principibus, tribus
 magis Regibus qui ab ultimis mundi fini-
 bus venerunt: *Et procidentes adoraverunt
 eum.* Et quæ causa? cur fugit in desertum,
 ne adoraretur aut Rex crearetur: & tamen
 in præsepio se ab omnibus adorari, seq; Sal-
 vatorem Regemque Judæorum appellari
 non renuit? An non idem erat in deserto
 & in præsepio? indubie erat: quæ ergo cau-
 sa illius? Hæc est: ut ostenderet quanti face-
 ret matrem suam virginem quod nullum
 honorem sibi deferri cuperet, imo dela-
 tum recusaret, nisi is simul in virginem ma-
 trem redundaret: jam vero Christo fugi-
 enti in desertum non aderat mater sua, *fugit
 in montem ipse solus* ait S. textus: & ea
 propter

propter

propter nec honorem sibi ibi delatum ac-
ceptare voluit. At ipsi in præsepio jacenti
hæc eadem mater aderat: juxta illud Evan-
gelist. *Intrantes domum invenerunt puerum
cum MARIA matre ejus & procidentes adora-
verunt eum* Audite S. Melitonem hunc con-
ceptum suo testimonio confirmantem ser-
mon. 5. de Dña *noluit inquit in deserto coro-
nari, voluit in præsepio adorari. Quare? quia
ibi MARIA mater ejus non erat, hic autem ha-
bebatur.*

S. 3.

Mirabitur quis non indubie lamenta-
bilem principis Apostolorum ca-
sum, quod cum paulo ante tam generoso
animo se obtulisset *paratum in carcerem &
mortem ire pro Domino & Salvatore suo,*
imo de facto etiam aliquod hujus animi si-
gnum demonstrasset, in horto *Gethsemani*
*educens gladium & amputans auriculam Mal-
chi dexteram:* tamen hoc non obstante vix
una hora post cœperit eum se nosse nega-
re, pro quo ante mori paratus erat nec so-
lum negare sed & *anathematizare & jurare*
quia non novisset hominem: Et quæ putamus
causa hujus lapsus? Assignant alij ejus præ-
sum-

sumptionem, & jactantiam, paulo ante ostensam, alijs posset compati lapsis & infirmis, ipsemet expertus humanę naturę fragilitatem. Alij denique aliam assignant: at præ omnibus mihi placet ea quam adducit aureum eloquentiæ flumen, *Chrysof.* eam esse quod in monte *Thabor* constitutus nullam reverentiam, nullum honorem & cultum B. Virgini & Matri Domini exhibuerit. Quod post Christum pro *Moyse & Elia* tabernaculum extrui postulaverit, nulla habita mentione B. Matris, cui post filium primus honor & sedes debebatur: *Domine* inquit *Petrus bonum est nos hic esse: faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moyse unum, & Elia unum:* nullam facit *MARIÆ* mentionem: unde jam citat. *Chrysof. Egressus Petrus flevit amare:* In hunc modum S. Petrum alloquitur: *Nonne in monte Thabor transfigurationis in me peccasti cum velles tria tabernacula fabricare, & me sine matre mea in eodem ordine cum amicis collocare? ideo negasti.*

Sed jam Christum patientem & sanguineo cruore perfusum intueamur: intueamur inquam quam honoris matris suę

R curam

curam gerat & sollicitudinem. Cum enim jam alta crucis tabe suspensus hæreret, spineo diademate redimitus, manibus clarus, cruci affixis & pedibus, & totus virgineo cruore perfusus, nullumque sibi amplius membrum solutum & liberum esset, quo debitam matri reverentiam exhibere posset nisi sola lingua & caput: linguam ad matris honorem laxans conversus ad matrem mœstissimam, & vere se cum spiritu crucifixam, *Mulier* inquit *Ecce filius tuus*: Non imèrito hic quis miretur tantam filij erga matrem venerationem, incumbere ipsi onus & cura salutis totius generis humani; & tamen solius recordatur matris: At omnem hujus rei nobis tollit admirationem & causam insinuat *D. Ambrosius lib. de instit. Virg. cap. 7. Claudite ait ora impij, aperite aures pij, audite quid Christus loquatur: Testatur de cruce Dominus IESVS & paulisper publicam differt salutem, ne matrem inhonoratam relinquat.* Nimirum volebat filius desolationi tantæ matri aliquale gaudium, & consolationem impartiri, dum reverentia quam ei exhibet genuinum, quoque se ejus esse filium testatur.

Nec

Nec hic stetit honoratio & reverentia Matri à filio exhibita, sed quemadmodum eam nascens, vivens, & patiens: sic quoq; eam & moriens honorare voluit. Ascendite in *Golgothei* montis verticem, videbitisq; Salvatorem nostrum post tot atrocias crudelissimaq; superata tormenta inclinato capite ex hoc mundo discessisse *inclinato capite tradidit spiritum* inquit Evang. Sed cur versus terram caput inclinavit jam moriturus, cum tamen non esset vel ullus, (sola matre & discipulo exceptis) qui patienti & ferenti tantos dolores cōpateretur, quin potius infensissimis odijs & ira flagrantes *blasphemantes movebant capita sua illudentes & dicentes: vah qui destruis templum Dei &c. Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere, si Rex Israël est descendat nunc de cruce, & credimus ei.* Cur inquam ad hos caput inclinavit, & non potius cœlum versus ibi angeli amare flebant, & compatiebantur ei? & ad patrem quem paulo ante inclamaverat? sed causam illius insinuat *S. Anadac ser.* scil. amorem & venerationem dulcissime matris suæ: *inclinato capite tradidit spiritum,* quia spiritus quem ex aluo Matris assumpserat

pferat, in ulnas matris redire cupiebat. A-
 liam causam assignat: *Hugo Cardin.* in hunc
 modum scilicet esse amorem quo ad similiter
 amandam, honorandamq; B. Matrem suam, suo
 exemplo nos excitare voluit: Christus enim
 ad illam partem crucis ad quam stabat ma-
 ter sua moriens caput inclinavit, volens ca-
 pite tanquam indice (nam manus cruci af-
 fixæ erant, ac proinde index manus liber
 non erat) eam demonstrare. En verba
*Hugonis Card. Inclinato capite tradidit spiri-
 tum ex parte matris sue, quasi diceret: per ipsã
 veniam petite, ipsã est oraculum misericordie.*
 Et licet ibidem in cruce paternitatem &
 suam filiationem divinam celaret, nequa-
 quam tamen voluit ob honorem Virginis
 Matris temporalem maternitatem, aut fi-
 liationem abscondere: ita *P. Ponferadiensis:*
*Benignus ait atq; amantissimus filius, qui ma-
 luit paternitatem divinam celare quam tem-
 poralem maternitatem.*

§. 4.

VAticatur olim se ab omnibus gen-
 tibus beatificandam & glorifican-
 dam Virgo beatissima, *Beatam inquit me di-
 cent omnes generationes. Ab ævo in ævum sic
 erit*

erit inquit Drexelius, vel hostes tui ô Virgo tuum præconium augebunt. Tu illa Regina celi, terra maris, tu Angelorum hominumq; Domina, tu fons misericordiæ uberrimus, te superi colunt observant inferi, tu solem luminas, orbem exhilaras, tartarum calcas, tibi respondent sydera, ancillatur terra, serviunt elementa. Beatam te dicunt omnes generationes, quot enim librorum volumina, quot per orbem templa, quot divites templorum aræ, quot facundi titulis ac donis parietes, quod sacrorum hominum cætus, quot piorum juvenum sodalitia te colunt tuas laudes commemorant, tuis honoribus deserviunt? Beatam te dicunt omnes generationes, omnibus retro sæculis omnes hominum ordines ubiq; terrarum & locorum te Domini matrem religiosissimo cultu venerantur.

Beatam ergo ait Bñna Mater me dicent in futuro omnes generationes: Ex omni enim natione, populo, sexu, conditione electi colliguntur: qui Christo agnito ejus matrem magnis laudibus prosequuturi erant: unde in typum hujus prædicante Christo ad populum mulier quædam extollens vocem dixit, Beatus venter qui te portavit & ubera quæ suxisti: Sed & Ecclesia hoc debi-

tum prædicandæ Virginis MARIÆ agnos-
 scens, varios hymnos ad ejus honorem cõ-
 posuit ter quoque in die pulsari ad hono-
 randam B. Virginem atque invocandam,
 campanas instituit, nempe in aurora sub
 meridiem & sub vesperum. Neque de Vir-
 gine simpliciter loqui consuevimus nisi
 præcedente titulo beatæ aut simili nam di-
 cimus Beatam Virginem, Bñam Matrem,
 Bñam & gloriosam Dominam &c. Nec
 tantum hominum generationes, sed & An-
 gelorum & beatorum, perpetuo illam lau-
 dant & gloriosam prædicant. Ob id enim
Angelus Gabriel tam honorificis verbis eam
 salutavit *gratia plenam & benedictam inter
 mulieres*. Neque homines tantum Chri-
 stiani & Angeli, sed etiam increduli & Ma-
 hometani illam purissimam omnium mu-
 lierum prædicant, Virginem eam, & de spi-
 ritu sancto concepisse confitentes: In *Al-
 chorano* enim cap. *Elbachera* scribitur: *Dedi-
 mus MARIÆ filium IESVM, ut faceret prodi-
 gia & miracula manifesta, & facimus eum per
 Spiritum sanctum, & insufflavimus in MA-
 RIAM de spiritu nostro, & conceptus est Chri-
 stus ex virtute Dei de Matre Virgine sanctissi-
 ma &*

ma & purissima super omnes mulieres. Et in cap. Elnessa: Non dicatis de Deo, nisi veritatem quia IESVS filius MARIÆ est nuntius Dei, & verbum Dei, quod ipse posuit in ea per spiritum sanctum. Et deniq; in cap. Amaran: O MARIA, Deus prætulit te super omnes mulieres. Sed & sepulchrum Virginis in valle Iosaphat situm Sarraceni summo honore venerantur, & majori quam ipsum Christi sepulchrum, imo frequenter adorationis causa eo conveniunt: nec apud eos impune licet maledicto ullo aut blasphemia Beatam Virginem afficere: quod tamen passim & publice cum maximo scandalo inter Christianos plerumque fieri videmus.

Supereft jam ut modos quosdam & praxes adjungamus, quibus Bñam hanc Virginem venerari ac honorare possimus, ac ita ejus gratiam & favorem demereri.

I. Inter has autem non imèrito primum locum sibi vendicat, crebra, & assidua Bñe hujus Virginis per angelica verba salutationio: nihil est enim in quo tantum sibi hæc Bña Virgo complacet, quam audire à servis suis dulcissimam hanc salutationem. Et si illi qui se carnaliter diligunt invicem

crebro invifunt, falutant, & obfequia impendunt, utiq; non poterunt melius fuum erga dulciffimam matrem fuam virginem venerandam amorem declarare, quam fi affiduis melleisq; falutationibus eam invocent & falutent: hæc enim angelica falutatio omnes alias orationes quæ Virgini Matri offerri poffunt longe antecellit: unde vice quadam Bñã Mater ad S. Mechtildem ait: *Queris à me dilectã filia ac fcire defideras, quæ oratio inter omnes mihi maxime placeat: Mera ftultitia & fatuitas efferet, fi homo mortalis putaret invenire orationem illi fimilem, quæ mihi cælitus miffa efferet: Sed & mirabiles hujus Angelicæ falutationis funt effectus nam juxta Thom. de Kemp.*

1. Cælum gaudet, omnis terra ftupet,
2. Sathan fugit, infernus contremifcit,
3. Mundus vilefcit, cor in amore liquefcit
4. Torpor evanefcit, caro marcefcit,
5. Abfcedit triftitia, venit nova letitia,
6. Crescit devotio, oritur compunctio,
7. Spes proficit, augetur confolatio,
8. Recreatur animus, & confortatur affectus.

Cum dico Ave MARIA.

Siqui-

Siquidem tanta est suavitas hujus dulcissimæ salutationis, ut humanis non possit explicari verbis: sed semper altior manet & profundior, quam omnis creatura indagare sufficiat. Hæc oratio saluatoria parva verbis, magna mysterijs: brevis sermone, alta virtute: super mel dulcis super aurum pretiosa: ore cordis est jugiter ruminanda, labijsq; puris celeberrime repetenda. Verbis enim paucissimis contextitur, & in lætissimum torrentem cælestis suavitatis diffunditur. Quam autem gratum sit B. Matri si creberrime & incessanter hac salutatione pias ejus aures pulsemus, imo toties, quoties ejus imaginem transire contingit, satis declaravit ex hoc, quod cum mellifluus *Bernard. in Monasterio Affliginiensi* transiens ejus imaginem salutaret bino solo hoc verbo AVE MARIA, mox ipsa eidem responderet *Ave Bernarde.* sit ergo hæc prima praxis MARIE clientibus honorandi ipsam & venerandi: scilicet quotiescumque contingit ejus videre aut transire imaginem, quoties hora insonat, quoties ad Angelicam salutationem signum matutinum meridianum aut vespertinum auditur eam

salutatione Angelica honorare: etsi quem ad hoc non moveat amor dulcissimæ Matris aut suavitas ejusdem salutationis: moveant saltem largissimæ *indulgentiæ* à diversis summis Pontificibus hæc devotiones practicantibus liberaliter concessæ.

2. Modus Bñam matrem venerandi; est semper aliquam ejus imaginem penes se habere, aut in decade vel rosario gestare: si enim vani & impudici amatores soleant depictas amasiarum suarum effigies, ubique circumferre & per has impudicum suum amorem fovere: quanto magis decet amatores Sanctissimæ hujus virginis ejus imaginem habere ac per eam pudicum suum erga eam amorem fovere & promovere: decet utique, & eam tanquam præsens asylum, contra omnes tentationes præsens penes se habere: eam sæpius, maxime cū carnis tentatio urget intueri, cum intuitus illius ab omni peccato maxime carnali retrahat & libidinis flammam extinguat.

3. Modus sit Bñam hanc Virginem sibi in Matrem & sponsam eligere. Nec est quod quis hic metuat præsumptionē cum ipsa Bña Virgo sæpius monstrarit gratissimas

mas sibi has electiones esse: imò scēpius ip-
 famet se ad has obtulerit : sic enim ipsa S.
Robertum Abbatem Molisimensem, adhuc
 in utero Matris existentem per anulum
 digito Matris ejus impositum sibi despon-
 savit, quem utero gestabat, sic & Beatum
Alanum de Rupe annulo digito ejus impo-
 sito : & Beatum *Hermannum Monachum*
 Steinfeldensem, mutato nomine *Hermanni*
 in *Ioseph*, sibi sponfos desponsavit: vicissim
 eam quoq; sibi sponsā delegit S. *Edmundus*
Cantuar. cum adhuc juvenis inserto digito
 statuæ Bmæ Virginis annulo, cui insculpta
 prima duo verba salutationis Angelicæ :

Praxis autem harum devotionum hæ
 vel similes esse possunt :

*Praxis eligendi Beatissimam Virginem in
 sponsa matrem.*

O sanctissima Deipara Virgo MARIA, gra-
 tiosa Domina mea, ego etsi indignus qui tibi ser-
 viā, attamen fretus materni cordis tui clemen-
 tia, eligo te hodie coram Angelo custode meo, &
 tota celesti curia, in meam peculiarem Domi-
 nam MATREM & Advocatam: firmiterque
 propono me tibi deinceps, & filio tuo servitu-
 rum

rum

rum fideliter & adhesurum perenniter. Obsecro te Mater sacratissima, per amorem quo filius tuus jam moriturus in cruce te dilecto Discipulo tuo Ioanni commendavit, ut me suscipias in curam & tutelam tuam & ad sis mihi in omnibus periculis & angustijs totius vitæ meæ, nec me deseras in hora mortis meæ, Amen.

Praxis eligendi eandem in Sponsam.

O Sanctissima & Immaculata Virgo MARIA, certum ad te confugientium asylum, ego indignus famulus tuus N. in presentia Sanctissimæ Trinitatis, dilectissimi filij tui Domini mei IESU CHRISTI, SS. Patronorum meorum NN. S. Angeli Custodis mei, omnium Sanctorum tibi singulariter addictorum, & totius Aulae celestis: te hodie eligo in dilectissimam gratiosamq; SPONSAM meam: firmiterq; statuo ex hoc momento tibi seruire fidelissime, ideoq; tibi offero omne momentum vitæ meæ, omnem cordis mei motum, omnes actiones, verba & cogitationes meas: te quoque deprecor per merita dilectissimi filij tui, dignare me in singularem tuum famulum suscipere, mei curam gerere, & animam meam in mortis meæ hora protegere amen.

4. Modus sit frequentatio precum & orationum in honorem B. Matris compositarum

litarum scil. officij de Domina sive horas de B. Virgine : Psalterij Mariani à S. Bonaventura compositi: Officij Immaculate Conceptionis, Lætaniarum Lauretanarum, & aliarum hujusmodi precatiuncularum.

5. Quotidiana lectio novem Ave MARIA, in honorem novem mensium, quibus ipsa Virgo Mater in utero suum sanctissimum filium gestavit subjungendo, cuilibet versum :

Beata viscera Mariæ Virginis que porterunt æterni Patris filium,

Et beata ubera que lactaverunt Christum Dominum.

6. Singulares titulos seligere quibus Bñiam Matrem salutemus, scilicet *Imperatrix cæli & terræ, stella maris, Regina Angelorum &c.* Maxime autem tales in quibus singularem propinquitatē habet cum SS. Trinitate, quales sunt descripti in Sacello Lauretano scil. *Ave filia Dei Patris, Ave Mater Dei filij, ave sponsa Spiritus Sancti, Ave templum totius Sanctissimæ Trinitatis.*

7. Modus erit B. Matrem crebris oratiunculis jaculatorijs invocare, quales erunt: *O Mater Dei, memento mei. O MA-*

RIA

RIA *sis mihi* MARIA, *monstra te esse Matrem*
 &c. Ad quorum verborum prolationem
 creditur S. Bernardus virgineis uberibus la-
 ctatus: MARIA *Mater gratia* &c. Et alias his
 similes, quas quilibet pro sua devotione &
 in Bñam Matrem amore formare poterit.

8. Frequentati actus amoris ad eandem
 B. Matrem: inter quos pulcherrimos exi-
 stimo subjunctos hic quos utile erit semel
 quotidie percuttere.

*Amo te amabilissima Virgo MARIA Ma-
 ter Dei ex toto corde meo super omnia amabi-
 lia creata.*

*Amo te benignissima Virgo MARIA, &
 desidero te amare quantum tu ipsa amabilis es.*

*Amo te Clementissima Virgo MARIA &
 desidero te amare quantum te amant omnes a-
 nima in Ecclesia militante.*

*Amo te Dulcissima Virgo MARIA, & de-
 sidero te amare quantum te amant omnes ani-
 ma beata in cælo.*

*Amo te Fidelissima Virgo MARIA, & de-
 sidero te amare quantum te amant omnes an-
 gelorum chori.*

*Amo te Humillima Virgo MARIA super o-
 mnia amabilia creata, & desidero te amare
 quantum*

quantum te amat dilectissimus sponsus tuus S. Joseph patronus meus optimus.

Amo te Innocentissima Virgo MARIA, & desidero te amare quantum te amat ipsum cor & anima unigeniti filij tui.

Amo te Nobilissima Virgo MARIA, ex toto corde meo, & propter amorem tuum desidero tuam ac filij tui voluntatem in omnibus perfectissimi adimplere.

Amo te purissima Virgo MARIA, super omnia amabilia creata, & cupio mortem subire potius, quam aliquid agere quod tibi displicet.

Amo te sanctissima Virgo MARIA unicum post Deum anima mea bonum & desidero in amore tuo constantissime perseverare, & ad mortem usq; proficere amen.

9. Mod^o erit 1. Omne quidquid in nomine illius petitur libenter cōcedere. 2. Ejus nomen mane, & vesperi fronti & pectori digito inscribere. 3. Eam corpore toto in terram prostrato invocare. 4. Ante exitum domus & introitum eam salutare. 5. Omne opus sub illius præsidio inchoare & complere per *salutationem angelicam* & *sub tuum præsidium*. 6. Profesta illius jejunio impendere sic & diebus mercurij à carnibus

bus

bus sibi interdiceret. 7. Psalmos Davidicos quorum litteræ initiales faciunt nomen MARIA legere scilicet

Psalmi

{	Magnificat	} Antiphona	{	Magnificat
	Ad Dominū cum trib.			Ave Regina
	Re tribue servo tuo			Regina cæli
	In convertendo			Inviolata
{	Ad te levavi oculos.	}	{	Ave maris stella.

Vtque multas alias devotiones & modos venerandi hanc Bñam Virginē (quos fufe tradunt *Hortus Marianus* & *Paradisus aperta Philagie*) tranſeam⁹ ſalutare quoq; erit, continu⁹ & frequentatis actibus ſpei, & fiducia hanc Bñam Matrem interpellare: hoc ſimilive modo: *In te Domina ſperavi non confundar in æternum: ave Anchora ſpei noſtra.* Conducet ad hoc meo iudicio vel maxime Pfalmus Pfalterij *Mariani* à Seraphico *Bonaventura* compoſiti qui legitur feria 3. cujus fere tot emphafes quod verba:

In te Domina ſperavi non confundar in æternum, in tua gratia ſuſcipe me.

Inclina ad me aurem tuam, & in marore meo letifica me.

Tu es fortitudo mea, & refugium meum, conſolatio mea, & protectio mea.

Educas me de laqueo hoc quem absconderunt mihi, quoniam tu es adiutrix mea.

In manus tuas commendo spiritum meum, totam vitam meam, & diem meum novissimum.

Sed jam his relictis antequam ad sequentia properem, superest ut quia de efficacia ac dulcedine salutationis Angelicæ locuti sumus, suavissima itidem Seraphici Bonaventuræ verba, ad majorem hujus divinæ salutationis amorem in cordibus nostris excitandum, hic adjungamus. *Liquefacta est, inquit ergo Doctor citat. anima mea ut salutavi Dominam meam.*

O AVE, O mirabile AVE:

cujus fructu { *Creatura renovantur,
Homines redimuntur,
Angeli reparantur.*

O dulcissimum AVE:

Ad quod { *Dæmones effugantur,
Peccatores liberantur,
Fili electantur.*

O suavissimum AVE:

Quod { *Intellectum irradiat,
Affectum satiat,
Mentem ad caelestia levat.*

S

O AVE

O AVE:

{ Terrestria letantur,
 { Caelestia jucundantur.

O amabile Ave, accedat ut salulet qui vult
 constringi amore: ô virginis amor divinum
 reddis amantem, virgineum facis jam multa
 sorde pollutum: Ergo ave Domina mea, Mater
 mea, imo cor meum & anima mea, Virgo MA-
 RIA, & MARIA mea ave.

Prosequitur idem Seraphicus Bona-
 ventura.

Ave gratia plena,
 { De cujus plenitudine respersa reviviscit
 { omnis creatura,
 { Quam apud Dominum invenisti, & per
 { totum mundum effudisti quæ colligit
 { bonos, malos impinguat, bonos liberat
 { universos.
 { Cujus pretiosum balsamum tanta tibi ple-
 { nitudine influxit ut copiosissime efflu-
 { at circumquaque.

In te omnis spes via & veritatis,

In te omnis gratia vite & virtutis,

Sicut in mari aquarum, sic in te Do-
 mina sunt congregationes gratiarum. O ve-
 rè dives & nimis dives, in quam omnis gratia
 confluit, per quã gratia tanta ad omnes deflu-
 xit. O dives in omnes & super omnes MARIA,

*de cuius substantia modica totius mundi sufficit
solvere delicta.*

Dominus Tecum.

*Pater tecum o MARIA, qui suum filium
facit & tuum: Filius tecum, qui ad condendum
in te mirabile Sacramentum miro modo & sibi
referat genitale secretum, & sibi servat virgi-
nale signaculum: Spiritus sanctus tecum qui
cum Patre & filio tuum sanctificat uterum.*

Dominus ergo Tecum.

DOMINUS, { *Cujus filia es, quâ nulla nobilior,
Cujus mater es, quâ nulla mirabilior,
Cujus sponsa es, quâ nulla amabilior,
Cujus ancilla es, quâ nulla humilior
unquam fuit, nec est, nec erit in æ-
ternum.*

Benedicta Tu in Mulieribus.

*Quæ sine exemplo cum decore virginitatis
gavisa es honore parentis.*

*Benedicta tu ex qua omnium processit vi-
za, vere benedicta & super benedicta, per cu-
jus benedictionem benedicatur omnis creatura.*

*Benedictum eloquium tuum, & benedicta tu
quæ prohibuisti Deum ne iret ad sanguinem.*

*Benedicta de loco quo filius tuus apud te requie-
vit in utero. Benedicta de loco quo apud filium*

*requiescis in celo: Nec in Mundo locus dignior
virginis uteri thalamo in quo Filium Dei
MARIA suscepit, nec in caelis regali solio in quo
MARIAM filius MARIAE sublimavit. Bene-
dictus frater per quem MARIA est nobis Ma-
ter, benedicta mater per quam Christus est no-
bis frater.*

Benedicta { *Propter plenitudinem gratiae, quam in-
venisti,
Propter celsitudinem personae, quam ge-
nuisti,
Propter multitudinem misericordiae,
quam exhibuisti.*

Benedictus Fructus Ventris Tui.

*De quo satiabitur bonis quicumq; esurit &
sitit, o elevatio mentium, inebriatio cordium,
suavitas peccatorum, fructus tuus Domina hic
est vere fructus beatus à principio ortus sui, hic
est IESVS filius Dei vivi: hic est salvator noster
Dominus Deus noster; Illius o Domina es Mater
cujus Deus est pater, Filius paternae charitatis,
est corona tuae castitatis: sapientia paterni cor-
dis est fructus uteri virginis.*

O Venter { *Mirabilis qui potuit capere Creatorem,
Laudabilis qui meruit recipere Redem-
ptorem,
Desiderabilis qui emisit desiderium men-*

O Venter { *tium, gratiarum, fluvium gloria præ-*
mium,
{ *Non venter, sed cælum Empyreum.*

O felix Venter qui :

{ *Solem genuisti*
{ *Mundum reparasti*
{ *Patriam recuperasti.*

O Venter prætiosus qui portavit :

{ *Medicinam infirmis,*
{ *Vitam mortuis, &*
{ *Paradisum justis.*

O Venter:

{ *Eburneus, & sedes sapientie,*
{ *Tornatilis, & celsitudo gloria,*
{ *Amabilis, & dulcedo anima.*

O Venter { *Fons pietatis,*
{ *Locus sanctitatis,*
{ *Flumen bonitatis.*

O Venter qui fuit :

{ *Præmium perditorum,*
{ *Felicitas beatorum,*
{ *Deus Angelorum,*

O *Beatus Venter, ô Beata Viscera, ô Beata*
Vbera: ô Domina nostra, hunc JESUM benedi-
ctum fructum ventris tui, nobis post hoc exili-
um ostende benignum.